

สรุป อภิปราย และขอเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพทางการศึกษาของแต่ละโรงเรียน ในอำเภอเกษตรวิสัย สุวรรณภูมิ ปทุมรัตต์ ชุมพลบุรี ท่าตูม ราชสีไศล พยัคฆภูมิพิสัย ค้อวัง และกิ่งอำเภอโพธิ์ทราย ซึ่งอยู่ในเขตทุ่งกุลาร่องไห้ โดยใช้ดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการศึกษาของแต่ละโรงเรียนแสดงให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนในเชิงการศึกษา โดยใช้ตัวแปรเป็นตัวพิจารณากำหนดสถานภาพทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างประชากรจากการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2523 ในเขตทุ่งกุลาร่องไห้ ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่มีชั้นเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครอบคลุมชั้นเรียนจำนวน 32 โรงเรียน และโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีชั้นเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ครอบคลุมชั้นเรียนจำนวน 4 โรงเรียน รวมเป็นโรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 36 โรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจโรงเรียนที่คัดแปลงมาจากแบบสำรวจโรงเรียนของวิวัฒน์ ปานชุมจิตร ซึ่งได้สร้างไว้ นอกจากนี้ยังได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน และสังเกตสภาพของโรงเรียนทุกโรงเรียน หลังจากนั้นได้วิเคราะห์ข้อมูลของโรงเรียนประถมศึกษาโดยคำนวณหาดัชนีเชิงเดียว ซึ่งเป็นอัตราส่วนของตัวแปรต่อจำนวนนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วคำนวณหาค่ามัธยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของดัชนีเชิงเดียวควยวิธี เพียร์สัน คำนวณหาค่าน้ำหนักของดัชนีเชิงเดียวแต่ละตัวเพื่อนำไปประกอบเป็นดัชนีประกอบแต่งถ่วงน้ำหนัก และเปลี่ยนเป็นค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการประถมศึกษาของแต่ละโรงเรียน ส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบข้อมูลของทั้ง 4 โรงเรียน โดยพิจารณาตัวแปรที่สำคัญ ๆ โดยเปรียบเทียบ กับเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนควย

ขอค้นพบ

โรงเรียนประถมศึกษา

1. โรงเรียนประถมศึกษาในเขตทุ่งกุลาร้องไห้มีค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการศึกษาระหว่าง 59.93 ถึง 216.44
2. โรงเรียนที่มีค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการประถมศึกษาสูงกว่า 100 ขึ้นไปมี 13 โรงเรียน **จดจำจนวนโรงเรียน 32** โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 40.63 ของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ ได้แก่
  - 2.1 โรงเรียนของจังหวัดมหาสารคาม 2 โรงเรียนคือโรงเรียนบ้านหนองแคน ตำบลปะหลาดน อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย และโรงเรียนบ้านหนองฮี ตำบลเมืองเตา อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย
  - 2.2 โรงเรียนของจังหวัดยโสธร 1 โรงเรียน คือโรงเรียนบ้านน้ำอ้อม ตำบลน้ำอ้อม อำเภอกอวัง
  - 2.3 โรงเรียนของจังหวัดร้อยเอ็ดมี 5 โรงเรียน คือโรงเรียนบ้านเกษตรวิสัย ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย โรงเรียนวัดบ้านไทรทอง ตำบลกำแพง อำเภอกเกษตรวิสัย โรงเรียนบ้านกุดและโรงเรียนบ้านส้มโฮง ตำบลโนนสวรรค์ อำเภอบุพผรัตน์ โรงเรียนบ้านสาทราย ตำบลทุ่งหลวง อำเภอสว่างภูมิ
  - 2.4 โรงเรียนของจังหวัดศรีสะเกษมี 2 โรงเรียน คือโรงเรียนบ้านท่าโพธิ์มิตรภาพที่ 204 ตำบลเมืองคง อำเภอรามันไพร และโรงเรียนบ้านเพี้ยมาต ตำบลหนองแค อำเภอรามันไพร
  - 2.5 โรงเรียนของจังหวัดสุรินทร์มี 3 โรงเรียน คือโรงเรียนบ้านกระเบื้อง และโรงเรียนบ้านคูนานองไผ่ ตำบลนาหนองไผ่ อำเภอบุพผบุรี โรงเรียนบ้านขาม ตำบลไพรขลา อำเภอบุพผบุรี
3. โรงเรียนที่มีค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการประถมศึกษาอยู่ระหว่าง 80 - 100 มี 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 31.25 ของโรงเรียนในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ ได้แก่

3.1 โรงเรียนของจังหวัดมหาสารคามมี 1 โรงเรียน คือโรงเรียนบ้านปะหลาน ตำบลปะหลาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย

3.2 โรงเรียนของจังหวัดยโสธรมี 1 โรงเรียน คือโรงเรียนบ้านตากแดด ตำบลน้ำอ้อม อำเภอค้อวัง

3.3 โรงเรียนของจังหวัดร้อยเอ็ดมี 5 โรงเรียน คือโรงเรียนบ้านโพธิ์หินและโรงเรียนบ้านหนองอ่าง ตำบลกำแพง อำเภอเกษตรวิสัย โรงเรียนคอนแอนวิทยาและโรงเรียนเมืองใหม่สุวรรณภูมิ ตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ โรงเรียนบ้านสองฝั่ง ตำบลทุ่งหลวง อำเภอสุวรรณภูมิ

3.4 โรงเรียนของจังหวัดศรีสะเกษมี 1 โรงเรียน คือโรงเรียนบ้านคาน ตำบลคาน อำเภอรามันไพร

3.5 โรงเรียนของจังหวัดสุรินทร์มี 2 โรงเรียน คือโรงเรียนบ้านไพรขลา ตำบลไพรขลา อำเภอชุมพลบุรี และโรงเรียนบ้านยางกระจั๊บ ตำบลพรมเทพ อำเภอท่าตูม

4. โรงเรียนที่มีค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการประถมศึกษาต่ำกว่า 80 ลงมามีทั้งหมด 9 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 28.12 ของโรงเรียนในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ได้แก่

4.1 โรงเรียนของจังหวัดมหาสารคาม มี 1 โรงเรียน คือโรงเรียนบ้านเมืองเตา ตำบลเมืองเตา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย

4.2 โรงเรียนของจังหวัดร้อยเอ็ดมี 7 โรงเรียน คือโรงเรียนบ้านหนองแวง โรงเรียนบ้านหนองสาว และโรงเรียนวัดธาตุ ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย โรงเรียนโสภานพิทยากรณ์ ตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ โรงเรียนบ้านจานเตย ตำบลทุ่งหลวง อำเภอสุวรรณภูมิ โรงเรียนบ้านโพธิ์ทราย และโรงเรียนบ้านหนองบัวคอนคอน ตำบลโพธิ์ทราย กิ่งอำเภอโพธิ์ทราย

โรงเรียนมัธยมศึกษา

1. โรงเรียนพณิชยการวิทยาการมีค่าดัชนีต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานทุกตัวที่นำมาเปรียบเทียบ โดยเฉพาะอัตราส่วนครูต่อนักเรียนมีค่ามากกว่าทุกโรงเรียน พื้นที่โรงเรียนก็มีน้อยที่สุดด้วย แต่ในเรื่องแหล่งน้ำค้ำของนักเรียนนั้นทางโรงเรียนสามารถจัดการกระจายได้ดีที่สุด
2. โรงเรียนจันทร์เบกษาอนุสรณ์ มีค่าดัชนีต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานทุกตัวที่นำมาเปรียบเทียบ แต่อัตราส่วนครูต่อนักเรียนมีค่าใกล้เคียงกับเกณฑ์ และรอยละของวุฒิครูประจำการยังมีค่าใกล้เคียงกับผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2522 ส่วนจำนวนห้องเรียนนั้นมีค่าใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ใช้ นอกจากนี้โรงเรียนยังสามารถจัดอาหารกลางวันให้นักเรียนรับประทาน คำนวณสวัสดิการสามารถจัดเพียงพยามาลให้นักเรียนได้ถึง 6 เติยง และมีการจัดบริการแนะแนวโดยมีครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ถึง 10 คน เป็นจำนวนที่มากที่สุด
3. โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล มีค่าดัชนีต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานเช่นเดียวกัน โดยที่มีจำนวนห้องเรียนน้อยกว่าเกณฑ์ และจำนวนห้องส้วมของนักเรียนที่ใช้การได้ดีก็มีน้อยที่สุดด้วย แต่ในเรื่องจำนวนเงินบริจาคและรายได้ของโรงเรียนพบว่าโรงเรียนสามารถหารายได้ได้มากที่สุด ส่วนแหล่งน้ำค้ำของนักเรียนนั้นทางโรงเรียนจัดไว้ให้นักเรียนน้อยกว่าโรงเรียนอื่น ๆ และการจัดบริการแนะแนวก็มีครูที่ทำหน้าที่คานน้อยที่สุดเช่นกัน
4. โรงเรียนราชินีไศล มีค่าดัชนีต่ำกว่าเกณฑ์เป็นบางตัวยกเว้นจำนวนห้องส้วมของนักเรียนที่ใช้การได้ดี เกี่ยวกับอัตราส่วนครูต่อนักเรียนนั้นพบว่ามีค่าใกล้เคียงกับเกณฑ์แต่ต่ำกว่าโรงเรียนอื่น ๆ นอกจากนั้นจำนวนหนังสือในห้องสมุด จำนวนห้องเรียน มีค่าใกล้เคียงกับเกณฑ์มากที่สุด ส่วนเรื่องการจัดหาทุนและรางวัลให้นักเรียนนั้น ทางโรงเรียนสามารถจัดหาทุนให้นักเรียนได้มากที่สุด

เมื่อพิจารณาถึงพื้นที่โรงอาหารปรากฏว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละโรงเรียนมีพื้นที่ค่าน้อยมาก คือมีประมาณครึ่งหนึ่งของเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของกรมสามัญศึกษา และมีจำนวนนักเรียนที่มีอาหารกลางวันรับประทานโดยทางโรงเรียนเป็นผู้จัดให้น้อยหรือไม่เลย

อภิปรายผล

โรงเรียนประถมศึกษา

1. โรงเรียนบ้านส้มโฮงมีค่าดัชนีเชิงสถานการณ์ภาพทางการประถมศึกษาสูงสุดเท่ากับ 216.44 และโรงเรียนบ้านหนองบัวคอนคอนมีค่าต่ำสุดเพียง 59.93 โรงเรียนบ้านส้มโฮงเป็นโรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนเพียง 66 คน ส่วนโรงเรียนบ้านหนองบัวคอนคอนมีนักเรียนถึง 271 คน ซึ่งจากการพิจารณาลักษณะต่าง ๆ ของโรงเรียนพบว่า อัตราส่วนครูต่อนักเรียนนั้นโรงเรียนบ้านส้มโฮงมีค่า 16.5 ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ต่ำมาก ครูสามารถที่จะดูแลเอาใจใส่นักเรียนทั้งในด้านการเรียนการสอนและด้านความประพฤติได้ทั่วถึงกัน สำหรับโรงเรียนบ้านหนองบัวคอนคอนมีค่า 54.2 เป็นอัตราส่วนที่สูงมาก สูงกว่าเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้กำหนดไว้ อัตราส่วนที่เหมาะสมควรเป็น 1 : 25 ในด้านเงินบริจาคและรายได้ของโรงเรียน โรงเรียนบ้านส้มโฮงสามารถหารายได้เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาในปีการศึกษา 2523 ถึง 10,500 บาท แต่โรงเรียนบ้านหนองบัวคอนคอนสามารถหารายได้เพื่อใช้ในการนี้เพียง 1,800 บาทเท่านั้น ในด้านพื้นที่ค่านบริหาร โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กว่าควรมีพื้นที่ค่านบริหารโดยเฉลี่ยมากกว่าเพื่อใช้สำหรับประชุมครู หรือสำหรับการติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน แต่โรงเรียนบ้านหนองบัวคอนคอนมีพื้นที่ค่านนี้เท่ากับ 48 ตารางเมตร เมื่อพิจารณาค่าดัชนีตัวนี้พบว่ามีค่า 0.177 นับว่ามีค่าต่ำมากทำให้การบริหารงานของครูใหญ่ไม่สะดวก ความคล่องตัวในการทำงานลดน้อยลง ในขณะที่โรงเรียนบ้านส้มโฮงมีพื้นที่ค่านนี้ถึง 36 ตารางเมตร เมื่อพิจารณาค่าดัชนีตัวนี้พบว่ามีค่าถึง 0.545 ซึ่งนับว่ามีมาก การดำเนินงานค่านบริหารงานของครูใหญ่ก็จะมีประสิทธิภาพสูงกว่า ในด้านการ

บริการและสวัสดิการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้นักเรียน เช่นห้องสมุดและจำนวนหนังสือ
 ในห้องสมุด โรงเรียนบ้านหนองบัวคอนตอนมิได้จัดหรือกั้นห้องสมุดไว้เป็นส่วนใด
 ใด คงมีแต่หนังสือแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ วารสาร สารคดี และบันเทิง
 คีติประมาณ 150 เล่มจัดวางไว้ตามมุมห้องเรียนต่าง ๆ คิดเป็นอัตราส่วน 0.55 เล่ม
 ต่อนักเรียน 1 คน ในขณะที่โรงเรียนบ้านส้มโองได้จัดห้องสมุดไว้เป็นส่วนมีพื้นที่ 18
 ตารางเมตร และมีหนังสือถึง 300 เล่มคิดเป็นอัตราส่วน 4 - 5 เล่มต่อนักเรียน 1
 คน นอกจากนั้นเมื่อนักเรียนเจ็บป่วย ทางโรงเรียนบ้านส้มโองก็มีห้องพยาบาลพร้อม
 เตียงพยาบาลเพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลรักษาและพักผ่อน โดยจัดห้องพยาบาลไว้ใน
 ห้องพักรูปร่างแยกและกันเป็นส่วนมีพื้นที่ 12 ตารางเมตร มีเตียงพยาบาลทำด้วยไม้
 1 เตียง สำหรับโรงเรียนบ้านหนองบัวคอนตอนไม่มีการจัดสวัสดิการด้านนี้แต่ประการ
 ใด จะเห็นความแตกต่างกันอย่างชัดเจน จากสภาพของโรงเรียนทั้งสองดังกล่าว
 แล้วย่อมตัดสินได้ว่าโรงเรียนบ้านส้มโองมีสถานภาพหรือคุณภาพทางการศึกษาคือว่า
 โรงเรียนบ้านหนองบัวคอนตอน ซึ่งตรงกับค่าดัชนีสถานภาพทางการประถมศึกษาที่
 คำนวณได้ ทั้งนี้ย่อมแสดงถึงความตรงของดัชนี

2. เนื่องจากโรงเรียนบ้านส้มโองมีค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการประถมศึกษา
 ศึกษาสูงถึง 216.44 ซึ่งสูงกว่ามาตราส่วนที่ได้คัดเลือกคือ 0 ถึง 200 นั้นทั้งนี้อาจ
 เป็นเพราะว่า โรงเรียนมีนักเรียนน้อยผิดปกติซึ่งกำลังขยายเพื่อรับนักเรียนที่เพิ่มมากขึ้น
 เนื่องจากการขยายตัวของชุมชน เมื่อนำค่าดัชนีมาหารด้วยจำนวนนักเรียนโดยที่จำนวน
 นักเรียนน้อยผิดปกติดังกล่าว จึงทำให้คุณภาพของโรงเรียนดีเป็นพิเศษเกินมาตราสูงสุด
 และจากการคำนวณค่าเฉลี่ยของ $\bar{x}$ ของโรงเรียนประถมศึกษาทุก ๆ โรงเรียนได้ค่า
 เท่ากับ 100 แสดงว่าไม่ได้ผิดจากการคำนวณ

3. โรงเรียนที่มีค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการประถมศึกษาสูงกว่า 100 หรือ
 โรงเรียนที่มีคุณภาพดีทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 350 คน
 ยกเว้นโรงเรียนบ้านเกษตรวิสัย อำเภอกษตรวิสัย มีนักเรียน 524 คน และโรงเรียน
 บ้านท่าโพธิ์มีตราบภาพที่ 204 อำเภอรามไศล มีนักเรียน 409 คน ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำ

อำเภอทั้งนี้อาจแสดงว่าโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยนั้น โรงเรียนสามารถสนองความต้องการของนักเรียนได้เหมาะสมกว่าทั้งในด้านการเรียนการสอน พร้อมทั้งสวัสดิการต่าง ๆ ก็อยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสม ไม่เป็นอุปสรรคในด้านความเจริญก้าวหน้าทางด้านการศึกษาที่จะให้กับนักเรียน ในทางตรงกันข้ามโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมาก คัดนี้บ่งชี้สถานภาพทางการศึกษาจะมีแนวโน้มอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้เพราะโรงเรียนไม่สามารถที่จะตอบสนองความต้องการของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ได้ สำหรับโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยและค่าดัชนีก็ต่ำด้วย อาจเป็นเพราะว่า จำนวนอาคารเรียน ห้องเรียน อาคารประกอบ อุปกรณ์การเรียนการสอนต่าง ๆ มีน้อยมาก หรือไม่มีเลย

4. โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนตัวอย่างของอำเภอรามไศล จังหวัดศรีสะเกษ คือโรงเรียนบ้านเพี้ยมาต (รัฐราษฎร์พิทยาคาร) คัดนี้บ่งชี้สถานภาพทางการประถมศึกษาที่ได้มีค่า 119.87 เป็นลำดับที่ 6 ซึ่งแสดงถึงความตรงของดัชนีที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนบ้านเพี้ยมาตเป็นโรงเรียนที่มีห้องประชุมใหญ่มีพื้นที่ถึง 346 ตารางเมตร มีการจัดหาทุนและรางวัลให้นักเรียนสำหรับปีการศึกษา 2523 เป็นเงินถึง 1,200 บาท มีเตียงพยาบาล 2 เตียง พร้อมเครื่องมือในการปฐมพยาบาลโดยมีหน่วยอนามัยมาทำการออกหน่วยดูแลสุขภาพสุขภาพของเด็กนักเรียนเป็นประจำ มีหนังสือในห้องสมุดถึง 1,000 เล่ม คิดเป็นอัตราส่วน 2 - 3 เล่มต่อนักเรียน 1 คน มีการทำน้ำประปาใช้เองภายในโรงเรียน และการตกแต่งบริเวณโรงเรียนมีความร่มรื่น สะอาด เรียบร้อย สวยงาม และเหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนั้นการเก็บรวบรวมสถิติและข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียนยังจัดทำเป็นระบบ มีผังบริเวณโรงเรียน ป้ายแผนสายงานการบริหาร และป้ายสำหรับการสื่อสารภายในโรงเรียนอีกด้วย

โรงเรียนมัธยมศึกษา

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบดัชนีที่สำคัญ ๆ ของทั้ง 4 โรงเรียนกับเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของกระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา พบว่าโรงเรียนทั้ง 4 โรงเรียนมีค่าดัชนีต่ำกว่าเกณฑ์ เช่น จำนวนพื้นที่ความจุของโรงอาหารแต่ละโรงมีประมาณครึ่งหนึ่งของเกณฑ์ จำนวนนักเรียนที่มีอาหารกลางวันรับประทานโดยทางโรงเรียนจัดให้ก็น้อย

หรือไม่มีเลย จำนวนพื้นที่ความจุของโรงฝึกงานก็ไม่พอเพียงกับความต้องการ นอก
จากนี้โรงเรียนพณิชยการวิทยาการ และโรงเรียนสุวรรณหงษ์พิทยไพศาลยังไม่ได้รับงบประมาณ
การก่อสร้างในปีการศึกษา 2523 อีกด้วย ทำให้ไม่สามารถขยายอาคารเรียน
หรือซ่อมแซมปรับปรุงอาคารเดิมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนสุวรรณหงษ์พิทยไพศาล
ยังขาดอาคารประกอบอีกมาก ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากโรงเรียนทั้ง 4 โรงเรียนเป็น
โรงเรียนระดับอำเภอและอยู่ในเขตที่ค่อยพัฒนา เป็นผลให้ไม่ได้รับการช่วยเหลือสนับสนุน
ในด้านต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์การเรียน ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ความสะอาด และงบประมาณ
ในการก่อสร้างเท่าที่ควร อีกทั้งการขยายตัวอย่างรวดเร็วของชุมชนทำให้
โรงเรียนต้องรับนักเรียนเข้ามาเรียนมากขึ้น แต่มีหลายสิ่งในโรงเรียนไม่ได้ขยาย
เพิ่มตามจำนวนนักเรียน จึงทำให้อัตราร้อยละของนักเรียน จำนวนหนังสือในห้องสมุด
ต่อนักเรียน 1 คน จำนวนห้องเรียน จำนวนพื้นที่อาคารประกอบ และห้องพิเศษอื่น ๆ
มีค่าสูงขึ้นมาก จึงเป็นสาเหตุให้ค่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนที่มีค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการประถมศึกษาต่ำกว่า 80 ลงมา
ซึ่งมีอยู่ 9 โรงเรียนนั้น เมื่อพิจารณาถึงค่าดัชนีเชิงเดียวของแต่ละโรงเรียนแล้วพบว่า
โรงเรียนกลุ่มนี้ยังขาดแคลนเกี่ยวกับ
  - 1.1 จำนวนครูประจำการมีไม่เพียงพอแก่ความต้องการ โดยมีอัตราส่วน
ครูต่อนักเรียนมากกว่า 1 : 30 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานมาก บ้านพักครูก็ขาดแคลน
จึงควรที่จะสร้างบ้านพักครู และให้สวัสดิการให้ดีกว่าเพื่อให้ครูที่มีฝีมือมีค่าตอบแทนอยู่ในเขตพื้นที่
ที่มีค่าตอบแทนอยู่เป็นหลักแหล่ง นอกจากนี้ควรให้ทุนนักเรียนในการพัฒนาครูในท้องถิ่นขึ้น
เพื่อเป็นการแก้ปัญหาครูที่บรรจุแล้วย้ายไป ถ้าจำนวนครูประจำการมีเพิ่มขึ้นจะทำให้
สถานภาพทางการศึกษาในเขตพื้นที่ดีขึ้น
  - 1.2 อาคารสถานที่ควรได้รับการขยายให้มีจำนวนเพียงพอมีขนาดได้พอ
เหมาะกับจำนวนนักเรียน มีห้องพิเศษต่าง ๆ เป็นสัดส่วน ห้องสมุด ห้องพยาบาล ควรมี

ขนาดได้มาตรฐาน มีหนังสืออย่างพอเพียง มีเตียงพยาบาล มีอุปกรณ์การปฐมพยาบาล
ครบถ้วน โรงอาหาร ห้องประชุม ควรมีขนาดความจุตามขนาดมาตรฐานของโรงเรียน
ประถมศึกษา แต่สภาพพื้นที่ของโรงเรียนมีจำกัด ก็อาจจะออกแบบอาคารเรียนให้
สามารถใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ทำใต้ถุนโล่ง เพื่อให้เป็นโรงอาหาร ห้อง
ประชุม หรือห้องเรียนชั่วคราว

1.3 ทางโรงเรียนควรจัดที่ดินนำสะอาดให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน
ซึ่งอาจจะทำได้โดยการชุกบ่อ หรือซื้อแท่งค้ำน้ำเพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้ง ส่วน
นักเรียนอาจจะสร้างเพิ่มเติมโดยขอความร่วมมือจากชาวบ้าน หรือหน่วยราชการที่มีหน้าที่
เกี่ยวข้อง

2. โรงเรียนประถมศึกษาในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ส่วนใหญ่ยังขาดเกี่ยวกับ
แหล่งน้ำดื่ม พื้นที่ความจุของโรงอาหาร จำนวนนักเรียนที่มีอาหารกลางวันรับประทาน
ห้องพิเศษต่าง ๆ บ้านพักครู อาคารเรียนที่มีคุณภาพ อุปกรณ์การเรียน ดังนั้นทาง
โรงเรียนควรจะได้ขยายเพิ่มขึ้นทั้งด้านพื้นที่ จำนวนอาคาร ห้องเรียน อาคารประกอบ
อุปกรณ์ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ความสะอาดต่าง ๆ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการ
ของนักเรียนได้เหมาะสมในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งเป็นการเตรียมรับการขยายตัวของชุมชน
อีกด้วย

3. โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ยังมีคิชนิบบางตัวที่ต่ำกว่าเกณฑ์
มาก เช่น พื้นที่โรงฝึกงาน พื้นที่โรงอาหาร จำนวนนักเรียนที่มีอาหารกลางวันรับประทาน
และอาคารประกอบต่าง ๆ ดังนั้นทางโรงเรียนควรจะได้จัดสร้าง ขยายเพิ่มเติม หรือเพิ่ม
สิ่งเหล่านี้ให้มากขึ้น รัฐบาลควรจะได้จัดสรรงบประมาณให้แก่แต่ละโรงเรียนอย่างพอเพียง
เพื่อความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนอันจะเป็นผลดีแก่ความเจริญก้าวหน้าของการศึกษา
ให้ไ้ไ้ระดับมาตรฐานที่ดี

4. รัฐบาลควรกำหนดวิธีการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับการขยายการศึกษา
ที่เหมาะสม ทั้งนี้ในการจัดสรรงบประมาณควรจะได้คำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

4.1 อัตราส่วนของนักเรียนต่อประชากร หรือประชากรในวัยเรียน

4.2 จำนวนและความหนาแน่นประชากรของจังหวัดหรืออำเภอ

4.3 อัตราส่วนของเด็กก่อนวัยเรียนต่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ
อัตราส่วนของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เพื่อเป็นการลดความแตกต่างทางโอกาสในการศึกษาหาความรู้

5. ควรเร่งส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจให้ผู้ประกอบการนักเรียนมีฐานะและรายได้ดีขึ้น เพื่อให้นักเรียนจะได้ไม่ต้องหยุดเรียนไปช่วยผู้ประกอบการหารายได้ รวมทั้งมีเงินซื้ออาหารกลางวัน เสื้อผ้า ตลอดจนอุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียน เป็นการเพิ่มสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนให้นักเรียน

6. ควรปรับปรุงหลักสูตร โดยเพิ่มความรู้ความเข้าใจในวิชาการ เกษตรแผนใหม่และวิชาชีพอื่น ๆ ให้แก่นักเรียนอีกด้วย นอกจากนี้ควรจัดการศึกษานอกระบบเพื่อสอนวิชาชีพให้แก่ผู้ประกอบการนักเรียนเป็นการเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่ง

7. ควรได้มีการสำรวจสถานภาพของโรงเรียนในเขตอื่น ๆ เพื่อวางแผนพัฒนาการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น และถ้าสามารถสำรวจสถานภาพทางการศึกษาได้ทั้งประเทศ ก็จะทำให้กระทรวงศึกษาธิการสามารถวางนโยบายการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ต่าง ๆ ได้เหมาะสมยิ่งขึ้น